

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **I. N.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 7. 2018, čj. OAM-791/ZA-ZA04-ZA04-R2-2015, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 5. 2021, čj. 4 Az 44/2018 - 31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce požádal dne 14. 9. 2015 v České republice o udělení mezinárodní ochrany kvůli tomu, aby zde mohl žít a pečovat o svou nemocnou matku, toho času již českou občanku. V řízení také vyjádřil obavu z návratu do Ruska kvůli předchozím politickým aktivitám své matky, která dříve pracovala jako novinářka, a rovněž kvůli tomu, že je korunním svědkem v případě vraždy a policie mu neposkytla dostatečnou ochranu před členy mafie. Ministerstvo žalobcově žádosti nevyhovělo a mezinárodní ochranu mu neudělil (rozhodnutím ze dne 15. 12. 2015).

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí ministerstva žalobu, které městský soud vyhověl a rozhodnutí ministerstva zrušil (rozsudkem ze dne 27. 9. 2017). Uložil ministerstvu, aby se v dalším řízení znovu zabývalo zásahem do soukromého a rodinného života žalobce a jeho matky jako důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu: buď aby dostatečně prokázalo, že zdravotní stav žalobcovy matky jí dovoluje starat se sama o sebe nebo pobývat s žalobcem v Rusku a že se kvůli tomu nezhorší její psychiatrická diagnóza, nebo aby žalobci udělilo doplňkovou ochranu.

[3] Ministerstvo ve věci znovu rozhodlo dne 4. 7. 2018 a opětovně žalobci mezinárodní ochranu neudělilo. Shledalo, že žalobce a jeho matka na sobě nejsou existenčně a finančně závislí, matka je v základní péči o sebe samostatná a nevyžaduje každodenní péči jiné osoby, v případě nutnosti může využít nástrojů českého sociálního systému. Žalobci nic nebrání v tom, aby si zajistil svůj pobyt za pomoci zákona o pobytu cizinců na území ČR. Pokud kvůli tomu bude nucen krátkodobě vycestovat do své vlasti, může ho matka doprovázet, neboť již do Ruska v minulosti cestovala.

[4] Žalobce podal proti rozhodnutí žalobu, na základě které městský soud rozhodnutí ministerstva znovu zrušil. Neshledal, že by žalobci hrozilo pronásledování z politických důvodů ani reálné nebezpečí vážné újmy od soukromých osob v souvislosti s kriminálním případem, v němž žalobce vystupoval jako svědek. Nepřisvědčil ani žalobcově argumentaci celkovým zdravotním stavem jeho matky. Ta je sice invalidní ve třetím stupni, jak ale vyplynulo z doplňujícího pohovoru, sama se o sebe postará, není upoutána na lůžko, sama chodí k lékaři a sama dvakrát odjela do Ruska za žalobcovou rodinou a přivezla do Česka žalobcova syna. Městský soud však shledal, že se ministerstvo v rozporu se závazným právním názorem soudu vysloveným v předchozím rozsudku vůbec nezabývalo psychiatrickou diagnózou žalobcovy matky; jeho rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné. Podle psychiatrické zprávy ze dne 4. 1. 2016 (žádná novější doložena nebyla) se přitom žalobcova matka dlouhodobě léčí pro závažnou depresivní poruchu a její duševní rozpoložení je navázáno na strach o syna v souvislosti s jeho vycestováním do Ruska. Městský soud konstatoval, že kdyby se žalobcovým vycestováním zásadně zhoršila psychiatrická diagnóza jeho matky, mohl by být žalobce zasažen na svém právu na rodinný a soukromý život ve smyslu čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

[5] Ministerstvo napadlo rozsudek městského soudu kasační stížností. V ní namítá, že se od žalobce opakovaně snažilo zjistit zdravotní stav jeho matky a poskytlo mu dostatečný prostor pro to, aby doložil lékařské zprávy vypovídající o míře závažnosti matčina zdravotního stavu (psychického nevyjímaje) a jeho vazbě na případný žalobcův návrat do vlasti. Žalobce však takové zprávy nedoložil. Žalobcova sdělení při doplňujícím pohovoru jsou v tomto ohledu jen obecná. Ministerstvo usilovalo o řádné zjištění aktuálního stavu věci, žalobce však neunesl břemeno tvrzení ani svůj díl důkazního břemene. Rozsudek městského soudu je podle ministerstva nepřezkoumatelný pro nedostatek skutkových a právních důvodů.

[6] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021 28, body 11-12).

[7] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[8] NSS neshledal žádné pochybení městského soudu, které by v této věci založilo přijatelnost kasační stížnosti. Ministerstvo spatřuje přijatelnost v tom, že městský soud

pokračování

hrubě pochybil při výkladu práva a nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu. NSS tento pohled nesdílí.

[9] Ministerstvo namítá nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu. Jelikož by tato vada zpravidla sama o sobě zakládala přijatelnost kasační stížnosti a postačovala by k jeho zrušení, NSS tuto námitku posoudil předběžně. Dospěl k závěru, že rozsudek touto vadou netrpí. Z rozsudku je patrné, z jakých skutkových okolností městský soud vyšel i k jakým právním závěrům na jejich základě dospěl. Ministerstvo sice tvrdí nepřezkoumatelnost, ve skutečnosti však namítá nesprávné posouzení věci.

[10] NSS neshledal ani jiné vady napadeného rozsudku. Žalobce ve správním řízení tvrdil a doložil lékařskou zprávou, že se jeho matka dlouhodobě léčí pro závažnou depresivní poruchu a její duševní rozpoložení je navázáno na strach o něj v souvislosti s jeho vycestováním. Městský soud následně v rozsudku ze dne 27. 9. 2017 ministerstvu jasně uložil, aby buď dostatečně prokázalo, že zdravotní stav žalobcovy matky jí dovoluje starat se sama o sebe nebo pobývat s žalobcem v Rusku a že se kvůli tomu nezhorší její psychiatrická diagnóza, nebo aby žalobci udělilo doplňkovou ochranu. Ani jedno z toho však ministerstvo neučinil.

[11] Ministerstvo se v napadeném rozhodnutí psychickému stavu žalobcovy matky výslovně vůbec nevěnovalo. Vyjádřilo se sice obecně k jejímu zdravotnímu stavu, pominulo však klíčový aspekt, a totiž to, že podle psychiatrické zprávy ze dne 4. 1. 2016 je duševní rozpoložení žalobcovy matky navázáno na strach o syna v souvislosti s jeho vycestováním do Ruska.

[12] Městský soud ani nerozhodl v rozporu s judikaturou, podle níž musí žadatel dostatečně prokázat důvody, které se týkají výlučně jeho osoby (rozsudek NSS ze dne 25. 7. 2005, čj. 5 Azs 116/2005 - 58), a tedy že bylo na žalobci, aby prokázal závažnost matčina psychického stavu a jeho souvislost s žalobcovým vycestováním. To je sice pravda, ale ministerstvo se k těmto úvahám v napadeném rozhodnutí vůbec nedostalo.

[13] Ministerstvo v navazujícím správním řízení provedlo s žalobcem doplňující pohovor, v němž se žalobce dotazovalo, proč zde chce být se svou matkou, jakou pomoc jí poskytuje, kdo se o matku stará, jaká by byla její situace, kdyby se žalobce vrátil do Ruska, a jak se vyvíjí její zdravotní stav. Žalobce na tyto dotazy odpovídal spíše obecně („matka je nemocná“, „starší“ a „v invalidním důchodu“, kdyby se žalobce vrátil do Ruska, na jeho matku „by dopadla samota a měla by ještě větší starosti“, „matčin zdravotní stav se zhoršuje“), nedoložil nové lékařské zprávy o matčině zdravotním stavu kromě potvrzení o tom, že je jeho matka ve třetím stupni invalidity. Současně však žalobce odkázal ministerstvo na lékařské zprávy (viz protokol o seznámení s podklady), které doložil ve správním řízení již dříve.

[14] Z obsahu napadeného rozhodnutí ministerstva se jeví, jako by ministerstvo v odůvodnění vycházelo jen z informací, které žalobce uvedl v doplňujícím pohovoru, a naopak pominulo skutečnosti zjištěné předtím, než městský soud zrušil první rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany. Tento postup není správný. Pokud chtělo ministerstvo žalobci neudělit doplňkovou ochranu, bylo jeho úkolem vypořádat se výslovně

s psychiatrickou diagnózou žalobcovy matky zejména co do souvislosti s žalobcovým vycestováním. To se ministerstvu nepodařilo. V doplňujícím pohovoru kladlo žalobci v tomto ohledu obecné otázky a dostalo na ně obecné odpovědi, které však současně nepopírají žalobcova předchozí tvrzení. Rozhodnutí ministerstva (na rozdíl od jeho argumentace v kasační stížnosti) není postaveno na tom, že žalobce neunesl ohledně této otázky své důkazní břemeno. I pokud by chtělo ministerstvo svou argumentaci takto vystavět, mělo se při doplňujícím pohovoru konkrétně dotázat na psychiatrický stav žalobcovy matky a výslovně si vyžádat její aktuální zdravotní zprávy. Nelze tedy říci, že ministerstvo usilovalo o řádné zjištění aktuálního stavu věci.

[15] V této věci tak nevystala žádná právní otázka, která by doposud nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková otázka, kterou by bylo třeba řešit odlišně. Městský soud ani hrubě nepochybil při výkladu práva. NSS proto kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost (§ 104a s. ř. s.).

[16] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci podle § 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51-53). Ministerstvo úspěch nemělo, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci, který by jinak toto právo měl, žádné náklady nevznikly (sám žádné neuplatnil).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. listopadu 2021

Zdeněk Kühn
předseda senátu